

STU	HE	10	Vz	16A	171	70	13
	25/4	28/1	22P			28.7	
			25P			28.7	
<i>the end of the</i>							

ČESKÁ ČNB NÁRODNÍ BANKA

VĚSTNÍK

Částka 17
Ročník 1994

Vydáno dne 20. července 1994

Obsah :

ČÁST NORMATIVNÍ

- 3. Opatření České národní banky **č.3** ze dne 4. července 1994, kterým se stanoví zásady klasifikace pohledávek z úvěrů a tvorby rezerv a opravných položek k těmto pohledávkám
(OZNAČENÍ: v ČA 52/1994 Sb.)

ZM. + DOPL. : VĚSTNÍK ČA. 28/1994, opatření č. 8
ZRUS : VĚSTNÍK ČA. 17/1997, opatření č. 6

Třídící znak						
1	0	3	9	4	1	1

Opatření
České národní banky č.3
ze dne 4. července 1994

**kterým se stanoví
zásady klasifikace pohledávek z úvěrů
a tvorby rezerv a opravných položek
k těmto pohledávkám**

Česká národní banka podle § 15 zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, stanoví:

§ 1

Základní ustanovení

(1) Toto opatření se vztahuje na banky a na pobočky zahraničních bank působící na území České republiky (dále jen "banka").

(2) Banky klasifikují své pohledávky z úvěrů poskytovaných klientům, včetně pohledávek bank vzniklých z realizace záruk (dále jen "pohledávky") a účtují pohledávky podle zásad stanovených tímto opatřením. Klasifikace pohledávek je podkladem pro tvorbu rezerv a opravných položek banky.

(3) Klasifikace pohledávek se provádí na základě vyhodnocení běžného účetního období či období předcházejících. Klasifikace pohledávek vyjadřuje výši předpokládaných rizik a případných ztrát.

(4) Banky vytvářejí rezervy a opravné položky v dostatečné výši. Rezervy slouží k pokrytí všeobecných rizik z pohledávek. Opravné položky slouží k pokrytí rizik spojených s konkrétní pohledávkou nebo se skupinou pohledávek se stejnou mírou rizika.

(5) Klientem banky se pro účely tohoto opatření rozumí právnické a fyzické osoby.

Kategorie pohledávek

§ 2

(1) Pohledávkou se rozumí jistina včetně úroků a poplatků.

(2) Banka hodnotí pohledávku podle kritérií uvedených v § 4, 5, 6, 7 a 8 tohoto opatření a začlení ji do některé z těchto kategorií:

- a) standardní pohledávky
- b) sledované pohledávky
- c) nestandardní pohledávky
- d) pochybné pohledávky
- e) ztrátové pohledávky

(3) Sledované, nestandardní, pochybné a ztrátové pohledávky jsou nazývány klasifikovanými pohledávkami.

(4) Při hodnocení pohledávky banka nezohledňuje výši a kvalitu jejího zajištění.

§ 3

(1) Kromě hodnocení podle kritérií podle § 2 odstavce 2, provádí banka vlastní hodnocení pohledávky založené zejména na současné hodnotě budoucího inkasa. Banka při hodnocení bere do úvahy rovněž další vnější ekonomické a politické faktory a podmínky, které mohou ovlivnit kvalitu pohledávky.

(2) Pokud na základě použití vlastních metod hodnocení podle odstavce 1 je výše případné ztráty vyšší než odpovídá začlenění pohledávky podle § 2 odstavce 2, banka začlení pohledávku do kategorie s vyšším rizikem.

(3) Česká národní banka je oprávněna rozhodnout o zařazení pohledávky do příslušné kategorie odchylně od klasifikace provedené bankou v případech, kdy banka pohledávku klasifikovala v rozporu s tímto opatřením.

(4) Banka vede evidenci klasifikovaných pohledávek v členění na pohledávky po splatnosti a pohledávky do splatnosti.

§ 4

Standardní pohledávky

(1) Standardní pohledávky jsou pohledávky splácené dlužníkem podle dohodnutých podmínek. Dlužník se nachází v příznivé finanční a důchodové situaci a není důvodu pochybovat o včasné vyrovnání celé pohledávky banky.

(2) V kategorii standardních pohledávek jsou vykazovány pohledávky za dlužníky splňující všechna následující kritéria:

- a) splátky jistiny, úroků nebo poplatků jsou řádně spláceny nebo jsou po splatnosti méně než 31 dní,
- b) banka má dostatek informací o finanční a důchodové situaci dlužníka do 30 dní ode dne, kdy měly být bance k dispozici,
- c) dlužníkovi nebyla během posledních tří let žádná z jeho pohledávek restrukturalizována z důvodu jeho tíživé finanční a důchodové situace.

§ 5

Sledované pohledávky

(1) Sledované pohledávky jsou pohledávky, u kterých se dá předpokládat, že jistina, úroky i poplatky budou splaceny v plné výši. Ve srovnání se standardními pohledávkami však došlo ke zhoršení kritérií vyjadřujících splacení jistiny, úroků a poplatků od doby, kdy byl úvěr poskytnut, ale v okamžiku hodnocení pohledávky není předpokládána žádná ztráta.

(2) V kategorii sledovaných pohledávek jsou vykazovány pohledávky za dlužníky splňující alespoň jedno z následujících kritérií:

- a) splátky jistiny, úroků nebo poplatků jsou po splatnosti více než 30 dní a méně než 91 dní,
- b) banka nemá dostatek informací o finanční a důchodové situaci dlužníka více než 30 dní a méně než 91 dní ode dne, kdy měly být bance k dispozici,
- c) na základě informací o finanční a důchodové situaci dlužníka banka přepracovala plán splátek pohledávky před více než šesti měsíci a méně než před třemi lety.

§ 6

Nestandardní pohledávky

(1) Nestandardní pohledávky nesou značný stupeň rizika. Splacení jistiny, úroků a poplatků v plné výši je nejisté. Částečné splacení pohledávky je vysoce pravděpodobné.

(2) V kategorii nestandardních pohledávek jsou vykazovány pohledávky za dlužníky splňující alespoň jedno z následujících kritérií:

- a) splátky jistiny, úroků nebo poplatků jsou po splatnosti více než 90 dní a méně než 181 dní,
- b) banka nemá dostatek informací o finanční a důchodové situaci dlužníka více než 90 dní a méně než 181 dní ode dne, kdy měly být bance k dispozici, nebo z informací o dlužníkovi vyplývá, že splacení pohledávky v plné výši v době její splatnosti je nejisté,
- c) na základě informací o finanční a důchodové situaci dlužníka banka přepracovala plán splátek pohledávky před méně než šesti měsíci.

§ 7

Pochybné pohledávky

(1) Pochybné pohledávky mají všechny nedostatky obsažené v hodnocení nestandardních pohledávek s tím, že splacení jistiny, úroků a poplatků v plné výši je na základě běžně dostupných informací vysoce nepravděpodobné. Částečné splacení pohledávky je možné a pravděpodobné.

(2) V kategorii pochybných pohledávek jsou vykazovány pohledávky za dlužníky splňující alespoň jedno z následujících kritérií:

- a) splátky jistiny, úroků nebo poplatků jsou po splatnosti více než 180 dní a méně než 361 dní,
- b) banka nemá dostatek informací o finanční a důchodové situaci dlužníka více než 180 dní a méně než 361 dní ode dne, kdy měly být bance k dispozici, nebo z informací o dlužníkovi vyplývá, že splacení pohledávky v plné výši v době její splatnosti je vysoce nepravděpodobné.

§ 8

Ztrátové pohledávky

(1) Ztrátové pohledávky se jeví jako nenávratné nebo návratné pouze částečně ve velmi malé hodnotě. Částečná návratnost pohledávky může být uskutečnitelná v budoucnosti. Banka

usiluje o splacení těchto pohledávek až do doby, než je s jistotou prokázáno, že další splacení je nemožné. Jestliže znehodnocení pohledávky je trvalé, banka pohledávku odepíše.

(2) V kategorii ztrátových pohledávek jsou vykazovány pohledávky za dlužníky splňující alespoň jedno z následujících kritérií:

- a) splátky jistiny, úroků nebo poplatků jsou po splatnosti 361 a více dní,
- b) banka nemá dostatek informací o finanční a důchodové situaci dlužníka 361 a více dní ode dne, kdy měly být bance k dispozici, nebo z informací o dlužníkovi vyplývá, že splacení pohledávky v plné výši v době její splatnosti je nemožné.

(3) Banka vykazuje pohledávku jako ztrátovou, jestliže dlužník je v konkursním nebo vyrovnávacím řízení.

§ 9

Rezervy a opravné položky

(1) Banka propočte snížení hodnoty pohledávek z nominální hodnoty pohledávek podle jednotlivých kategorií klasifikovaných pohledávek pomocí následujících koeficientů:

a) u sledovaných pohledávek	koeficientem 0,05;
b) u nestandardních pohledávek	koeficientem 0,2;
c) u pochybných pohledávek	koeficientem 0,5 a
d) u ztrátových pohledávek	koeficientem 1,0.

(2) Propočtené snížení hodnoty pohledávek banka kryje úhrnem rezerv a opravných položek k těmto pohledávkám.

(3) Při tvorbě rezerv a opravných položek banka může odečíst zajištění příslušné pohledávky, musí však přihlédnout k výši a kvalitě tohoto zajištění. Odůvodněnost a dostatečnost výše tvorby rezerv a opravných položek musí být banka schopna prokazatelně doložit.

§ 10

Účtování klasifikovaných pohledávek

(1) Klasifikované pohledávky banka zatřídí takto:

- a) pohledávky za nebankovními subjekty s výjimkou subjektů podle písmena c) patřící:
 - aa) do kategorie sledovaných pohledávek do SYU 244 - Ostatní klasifikované úvěry,
 - ab) do kategorie nestandardních pohledávek do SYU 243 - Nestandardní úvěry,
 - ac) do kategorie pochybných pohledávek do SYU 241 - Pochybné úvěry,
 - ad) do kategorie ztrátových pohledávek do SYU 242 - Ztrátové úvěry.Opravné položky se zatřídí do SYU 249 - Opravná položka ke klasifikovaným úvěrům.
- b) pohledávky za bankami patřící do kategorie sledovaných, nestandardních, pochybných a ztrátových pohledávek v analytické evidenci v rámci SYU 138 - Nelikvidní úvěry. Opravné položky se zatřídí do SYU 139 - Opravná položka k nelikvidním úvěrům.

- c) pohledávky za správními úřady a jednotkami územní samosprávy (včetně pohledávek za veřejnými fondy) patřící do kategorie sledovaných, nestandardních, pochybných a ztrátových pohledávek v analytické evidenci v rámci SYU 281 až 283 - Úvěry poskytnuté orgánům republiky, místním orgánům a veřejným fondům.
K těmto pohledávkám nelze vytvářet opravné položky.

(2) V případě, že pohledávka splňuje podmínky klasifikovaných pohledávek, banka nevykazuje tuto pohledávku nebo její část na jiných syntetických účtech (pohledávky dle odstavce 1a) a 1b)) nebo na jiných účtech v analytické evidenci nezařazených pod příslušnou kategorii (pohledávky dle odstavce 1c)).

(3) Banka vede sledovanou, nestandardní, pochybnou nebo ztrátovou pohledávku na příslušném syntetickém účtě (pohledávky dle odstavce 1a) a 1b)) nebo příslušném účtě v analytické evidenci (pohledávky dle odstavce 1c)), vždy v celé její dosud nesplacené výši. Současně banka na stejný syntetický účet nebo pod stejnou kategorii zatřídí i všechny ostatní pohledávky za stejným klientem, přestože dosud nenastala doba jejich splatnosti.

§ 11

Hlášení o pohledávkách

(1) Hlášení o pohledávkách podle jejich klasifikace a hlášení o pohledávkách nesplacených ve lhůtě (dále jen "hlášení") se sestavují podle vzorů. Závazné vzory hlášení, včetně pokynů pro sestavení hlášení, jsou v příloze tohoto opatření.

(2) Banka sestavuje čtvrtletně hlášení na základě údajů z účetnictví a předkládá je České národní bance nejpozději do třiceti kalendářních dní následujících po posledním dni vykazovaného čtvrtletí. Česká národní banka je oprávněna v odůvodněných případech požadovat častější předkládání hlášení.

(3) Hlášení za uplynulý kalendářní rok vypracované na základě předběžných údajů doručí banka České národní bance podle odstavce 2. Hlášení za uplynulý kalendářní rok vypracované na základě definitivních údajů banka doručí České národní bance nejpozději do 10. 3. následujícího kalendářního roku.

(4) Hlášení musí být podepsána dvěma osobami, oprávněnými jednat jménem banky a odpovědnými za řízení banky jako celku. Útvar vnitřní kontroly banky ověřuje úplnost a správnost údajů obsažených v hlášeních.

(5) Banka požádá auditora určeného podle zvláštního předpisu¹⁾, aby ověřil a vypracoval zprávu o tom

- a) zda systém pro klasifikaci pohledávek a systém pro vypracování hlášení je vybudován tak, aby věrně zobrazoval klasifikaci pohledávek a tvorbu rezerv a opravných položek k těmto pohledávkám,
- b) zda údaje v hlášení za uplynulý kalendářní rok jsou úplné a správné.

¹⁾ § 22 zákona č. 21/1992 Sb., o bankách

(6) Banka předloží České národní bance zprávu podle odstavce 5 nejpozději do 30. 4. následujícího roku.

§ 12

Závěrečná ustanovení

(1) Banka vydá vnitřní předpis, kterým v souladu s tímto opatřením upraví v bance zásady klasifikace pohledávek z úvěrů a tvorby rezerv a opravných položek k těmto pohledávkám.

(2) Vnitřní předpis podle odstavce 1 předloží banka České národní bance do dvou měsíců ode dne účinnosti tohoto opatření. Banka rovněž předloží České národní bance veškeré změny a doplňky vnitřního předpisu ihned po jejich přijetí.

(3) Banka je povinna zasílat bankovnímu dohledu České národní banky hlášení podle § 11 počínaje hlášeními k 30. 9. 1994.

(4) Dnem účinnosti tohoto opatření se nepostupuje podle "Zásad pro tvorbu rezerv a opravek k rizikovým aktivům bank" vypracovaných Státní bankou československou.

§ 13

Účinnost

Toto opatření nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Guvernér

Ing. Tošovský, v. r.

Odpovědný pracovník: Ing. Volf, tel. 24.41.34.26

Přílohy:

Příloha č. 1 - Hlášení o pohledávkách podle jejich klasifikace

Příloha č. 2 - Hlášení o pohledávkách nesplacených ve lhůtě

Příloha č. 3 - Pokyny pro sestavení hlášení o pohledávkách podle jejich klasifikace a hlášení o pohledávkách nesplacených ve lhůtě

BANKA
 IČO | | | | | | | |

Priloha č. 1
 DŮVĚRNĚ!
 Kód banky | | | |

H L Á Š E N Í
O POHLEDÁVKÁCH PODLE JEJICH KLASIFIKACE
 ke dni

(v tis. Kč)

Druh pohledávky	č.ř.	Jistina	Úroky a poplatky	Celkem (sl. 1 + sl. 2)	Propočet snížení hodn. pohledávek dle § 9		Úhm rezerv a opr. položek vytvořených k pohledávkám
					koef.	(sl. 3 x sl. 4)	
a	b	1	2	3	4	5	6
I. Nebankovní subjekty							
Standardní pohledávky	11				x	x	x
Sledované pohledávky	12				0,05		x
Nestandardní pohledávky	13				0,2		x
Pochybné pohledávky	14				0,5		x
Ztrátové pohledávky	15				1,0		x
Celkem (ř. 11 až ř. 15)	16				x		x
II. Banky							
Standardní pohledávky	17				x	x	x
Sledované pohledávky	18				0,1		x
Nestandardní pohledávky	19				0,2		x
Pochybné pohledávky	20				0,5		x
Ztrátové pohledávky	21				1,0		x
Celkem (ř. 17 až ř. 21)	22				x		x
III. Správní úřady a jednotky územní samosprávy, vč. veřejných fondů							
Standardní pohledávky	23				x	x	x
Sledované pohledávky	24				0,1		x
Nestandardní pohledávky	25				0,2		x
Pochybné pohledávky	26				0,5		x
Ztrátové pohledávky	27				1,0		x
Celkem (ř. 23 až ř. 27)	28				x		x
Úhm (ř. 16 + ř. 22 + ř. 28)	29				x		
Kontrolní součet	30				x		

Odesláno dne:	Razítko:	Zpracoval:
		Telefon: Linka:

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA
Odbor politiky bankovního dohledu

Pokyny pro sestavení hlášení o pohledávkách podle jejich klasifikace a hlášení o pohledávkách nesplacených ve lhůtě

1. Hlášení o pohledávkách podle jejich klasifikace

sl. 1

Uvádí se výše všech pohledávek za jistinami v členění podle jednotlivých rizikových kategorií.

7

sl. 2

Uvádí se výše všech pohledávek z titulu nesplacených úroků a poplatků, včetně sankčních (bez ohledu na způsob účtování), v členění podle jednotlivých rizikových kategorií.

sl. 5

Uvádí se teoretický propočet snížení hodnoty pohledávky z nominální hodnoty pohledávky podle § 9 odst. 1 opatření.

sl. 6

Uvádí se výše vytvořených rezerv podle § 5 odst. a) a b) a § 8 zákona ČNR č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, ve znění zákona č. 157/1993 Sb. a zákona č. 323/1993 Sb., výše rezerv vytvořených bankou k pohledávkám nad rámec tohoto zákona a výše vytvořených opravných položek ke klasifikovaným pohledávkám (úhrnným číslem na ř. 29 hlášení).

Vazby na výkaz Bil (ČNB) 1-12 Měsíční bilance aktiv a pasív

ř. 11, sl. 3 hlášení¹⁾ = ř. 33, sl. 6 bilance

ř. 12, sl. 3 hlášení¹⁾ = ř. 44, sl. 2 až 5 bilance

ř. 13, sl. 3 hlášení¹⁾ = ř. 43, sl. 2 až 5 bilance

ř. 14, sl. 3 hlášení¹⁾ = ř. 41, sl. 2 až 5 bilance

ř. 15, sl. 3 hlášení¹⁾ = ř. 42, sl. 2 až 5 bilance

ř. 16, sl. 3 hlášení¹⁾ = ř. 33, sl. 6 + ř. 40, sl. 2 až 5 bilance

ř. 22, sl. 3 hlášení¹⁾ = ř. 25, sl. 2 až 5 bilance

ř. 28, sl. 3 hlášení¹⁾ = ř. 30, sl. 2 až 5 bilance

ř. 29, sl. 6 hlášení²⁾ = ř. 40, sl. 1 + část ř. 137, sl. 6 + část ř. 138, sl. 6 bilance

¹⁾ vazba na sl. 3 hlášení platí jen v případě, že banka účtuje pohledávky z titulu nesplacených úroků a poplatků na stejném účtě jako pohledávky za jistinou.

²⁾ na tomto řádku banka vykazuje:

a) opravné položky,

b) rezervy zákonné

c) rezervy ostatní

skutečně vytvořené k pohledávkám.

2. Hlášení o pohledávkách nesplacených ve lhůtě

sl. 1 - sl. 5:

Uvádí se výše všech pohledávek banky nesplacených ve lhůtě splatnosti, t. j. jistin, úroků a poplatků včetně sankčních (bez ohledu na způsob účtování), v členění podle jednotlivých rizikových kategorií a počtu dní po splatnosti .

sl. 7:

Uvádí se výše všech ostatních pohledávek banky za jistinami do splatnosti.

Vazby na výkaz Bil (ČNB) 1-12 Měsíční bilance aktiv a pasív

ř. 11, sl. 8 hlášení¹⁾ = ř. 33, sl. 6 bilance

ř. 12, sl. 8 hlášení¹⁾ = ř. 44, sl. 2 až 5 bilance

ř. 13, sl. 8 hlášení¹⁾ = ř. 43, sl. 2 až 5 bilance

ř. 14, sl. 8 hlášení¹⁾ = ř. 41, sl. 2 až 5 bilance

ř. 15, sl. 8 hlášení¹⁾ = ř. 42, sl. 2 až 5 bilance

ř. 16, sl. 8 hlášení¹⁾ = ř. 33, sl. 6 + ř. 40, sl. 2 až 5 bilance

ř. 22, sl. 8 hlášení¹⁾ = ř. 25, sl. 2 až 5 bilance

ř. 28, sl. 8 hlášení¹⁾ = ř. 30, sl. 6 bilance

¹⁾ vazba na sl. 8 hlášení platí jen v případě, že banka účtuje pohledávky z titulu nesplacených úroků a poplatků na stejném účtě jako pohledávky za jistinou.